

Nezir-Adak Nedir?

Adak (Nezir) yâni bir isteğin yerine gelmesi ve bir korkunun giderilmesi için, farz veya vâcib olan bir ibâdete benzeyen ve başlı başına ibâdet olan bir işi yapacağına dâir Allahü teâlâyâ söz vermek demektir.

Allahü teâlâ âyet-i kerîmede meâlen buyurdu ki:

Nezirlerini yerine getirsinler. (Hac sûresi: 29)

Kim tâat (ibâdet) olan bir şeyi nezr ederse, onu yapsın. Günâh olan bir şeyi nezrederse onu yapmasın. (Hadîs-i şerîf-Buhârî)

Bazıları (Allah'ın adağa ihtiyacı yoktur. Adak adamak yanlıştır. Adak adamak, Allah ile pazarlık yapmak anlamına gelir) diyorlar, bu söz yanlıştır. Dinde adak vardır. (Allah'ın adağa ihtiyacı yok) dendiği gibi, (Allah'ın namaza, oruca da ihtiyacı yoktur) diyerek bu ibadetleri kaldırmak mı gerekir?

Adağın pazarlıkla da ilgisi yoktur. Bir işimizin olması için adak adamak, o işin olması için dua etmek gibidir.

Bir şeyi adamak iki türlü olur: Mutlak adak, şarta bağlı adak.

1- Mutlak adak:

(Allah için, bir yıl oruç tutacağım) demek gibidir. Bir şarta bağlı değildir. Bunu söylerken, kastetmese de, söz arasında dilinden çıkmış ise de, yapması vacib olur. Çünkü, adakta niyetsiz, düşünmeden söylemek, ciddi, isteyerek söylemek gibidir. Hatta, (Allah için, bir gün oruç tutmak üzerime borç olsun) diyeceği yerde, (bir ay oruç tutmak) diye ağzından çıksa, bir ay tutması gerekir.

2- Şarta bağlı olan adak:

Murat edilen şart hasıl olunca, adağı yerine getirmesi gerekir. Yerine getirmeyip, yemin kefareti yapmak caizdir.

Adak yapmak, istenilen bir şeyin hâsıl olmasına bağlanırsa, şart ettiği şey hasıl olunca, adak ettiği şeyi yapmak gerekir. Hâsıl olmasını istemediği bir şeyi şart ederse, istemediği şey hasıl olunca, hac, oruç, sadaka, nafil namaz gibi adaklarını, isterse yapar. İstemezse, yapmayıp, yemin kefareti verir. Mesela, Ali ile konuşursam, Allah için yüz lira sadaka adağım olsun der ve Ali ile konuşursa, isterse, sadakayı verir, isterse vermeyip, yemin kefareti verir.

Adak edilen şeyin, farz veya vacib olan bir ibadete benzemesi ve başlı başına bir ibadet olması gerekir. Mesela, abdest almak, ölü kefenlemek başlı başına ibadet olmadıklarından adak olamaz. Hasta ziyaret etmek, cenaze taşımak, gusletmek, cami içine girmek, Kur'an-ı kerimi tutmak, ezan okumak, cami bina etmek de ibadet ise de, başlı başına ibadet değildir.

Kalpten geçirmekle adak veya yemin olmaz. Dille söylenmesi gerekir.

Bu imtihanı geçersem, Eyüp Sultan'da bir vakit ikindi namazı kılacağım diye adansa, bu adak sahih olmaz çünkü İkindiye kılmak zaten farzdır. Nafil namaz adanmış olsaydı, adak sahih olurdu.

Kaynak: Türkiye Gazetesi arşivi, dinimizislam.com.